

УДК 373.211.24

DOI: <https://doi.org/10.33216/2220-6310-2019-92-5-19-29>

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ У ПОЗАНАВЧАЛЬНІЙ РОБОТІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

В. І. Бондаренко

ORCID 0000-0003-0495-9756

У даному науковому дослідженні аналізується роль позанавчальної діяльності як фактору важливого впливу на формування професійного іміджу майбутнього вчителя трудового навчання та технологій. З'ясовано, що позанавчальна робота є об'єктом професійних компетенцій викладачів, найважливішою складовою «якості закладу вищої освіти». Визначено, що позанавчальна діяльність найбільш ефективно може бути організована під час системного характеру загально-університетських виховних заходів, які спрямовані на розвиток гуманістичних й інноваційних якостей особистості вчителя трудового навчання та технологій. Доведено, що у системі формування професійного іміджу майбутнього вчителя трудового навчання та технологій саме позанавчальна діяльність має переваги до формування у майбутніх учителів трудового навчання та технологій любові і поваги до обраної професії, бережливого ставлення до об'єктів своєї праці, культури професійної творчості та використання її продуктів у педагогічних цілях на заняттях й у позанавчальній діяльності, здатності до інновацій у змісті й організації уроків технологій та виховної роботи, активність майбутнього вчителя трудового навчання та технологій у використанні інформаційно-комунікаційних технологій з метою підвищення власної професійної компетентності, здатність до самоформування професійного іміджу.

Презентується елемент програми формування педагогічного іміджу вчителя трудового навчання та технологій у позанавчальній діяльності. Розглядається специфічність використання групових та індивідуальних форм позанавчальної виховної діяльності в педагогічному університеті.

Ключові слова: професійний імідж, майбутній вчитель трудового навчання та технологій, позанавчальна діяльність, групові та індивідуальні форми виховної роботи.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. Сучасний етап суспільно-економічного розвитку України відзначається глобальними перетворювальними процесами; система вищої освіти також зазнає змін, що спрямовані на створення необхідних умов для підготовки фахівців, які будуть конкурентоспроможними у Європейському просторі. Згідно з оновленим законом України «Про вищу освіту», який ставить за мету значне підвищення якості вищої освіти нашої держави, кожен заклад вищої освіти буде доводити, що він надає якісні освітні послуги та має змогу забезпечити високий рівень якості підготовки фахівців, що висуває більш високі вимоги до змісту та організації професійної підготовки. З одного боку, навчальний заклад отримує більшу автономію, що надасть йому можливість упроваджувати власні освітні та наукові програми. З іншого боку, конкурентна система державного замовлення змусить заклади вищої освіти змагатися за абітурієнтів та розподіл бюджетних місць. У таких умовах професійний імідж фахівця набуває одного з вирішальних чинників, за якими абітурієнти будуть обирати напрям підготовки.

Мотивація діяльності людини, її самооцінка залежать не тільки від матеріальних результатів діяльності, але й від того, яке місце посідає його професія в соціальній ієрархії, від сприйняття її в суспільстві. Соціологічні дослідження свідчать, що вибір майбутньої професії лише частково зумовлюється інтересом до самого фаху. Вибираючи майбутню професію, молоді люди часто керуються її престижем в суспільстві. Більше ніж на професію, молодь орієнтується на своє майбутнє соціальне становище. Молодь мало проінформована про зміст майбутньої професії, але усвідомлює те, які життєві блага, привілеї, добробут вона може забезпечити.

З одного боку, престиж вищої освіти за останні десятиліття виріс, оскільки поширена думка, що якісна освіта є передумовою отримання достойної роботи та стрімкої кар'єри. Крім того, з одного боку, педагогічні професії традиційно користуються повагою в суспільстві через їхні гуманістичні функції виховання молодого покоління. З іншого боку, через об'єктивні чинники, серед яких недостатнє фінансування системи середньої освіти в Україні, недоліки морального виховання в освітніх закладах та сім'ях, зниження престижності педагогічної праці, збільшення середнього віку вчителів загальноосвітніх шкіл тощо, популярність багатьох педагогічних спеціальностей, серед яких і вчителі трудового навчання та технологій, значно знизилася. Система підготовки кваліфікованих педагогічних кадрів в Україні вимагає значних реформ. Сучасний ринок праці також не створює додаткових стимулів для обрання

молоддю спеціальності вчителя трудового навчання та технологій. Втім, конкурентоспроможність випускників вищих педагогічних навчальних закладів може підвищитися за рахунок наявності позитивного професійного іміджу, ефективної самопрезентації на основі сформованої Я-концепції та високого рівня професіоналізму. Усе вищезазначене робить проблему формування професійного іміджу майбутніх учителів трудового навчання та технологій у навчально-виховному процесі закладу вищої освіти вкрай актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковане вирішення даної проблеми і на які спирається автор. Аналіз літературних джерел і практики показує, що вирішенню проблеми вдосконалення професійної підготовки вчителя сприяли оновлення змісту освіти в Україні (В. Андрущенко, О. Абдулліна, І. Зязюн, М. Євтух, Н. Кузьміна, В. Кремень, Н. Ничкало, Л. Пуховська та ін.), розвитку системи університетської освіти (А. Алексюк, В. Сагарда, О. Глузман, Л. Коваль та ін.), організації навчального процесу у вищих педагогічних навчальних закладах (О. Антонова, А. Вербицький, С. Вітвицька, С. Гончаренко, О. Дубасенюк, М. Євтух, В. Козаков, Н. Сидорчук, О. Спірін та ін.), концепції педагогічної майстерності (Є. Барбіна, І. Зязюн, І. Кривонос, В. Сластьонін та ін.), теорії педагогічної взаємодії (І. Бех, О. Бодальов, А. Бойко, В. Казанська, В. Кан-Калік, О. Леонтьєв та ін.), проблеми формування професійного іміджу (В. Бондаренко, О. Бекетова, О. Мармаза, М. Сперанська-Скарга та ін.).

Практична спрямованість позанавчальної діяльності, як справедливо зауважують вчені Н. Ворзелян, Д. Трайтака, сприяє засвоєнню знань учнями і підсилює їх розвиваючу функцію. Дослідження М. Азанова, Л. Беликової, В. Бехтерева, Л. Бублика, А. Мудрика, С. Савченко, Н. Срібної, О. Чижа надають можливість ознайомитися з означеним поняттям та його детальним аналізом.

Вирішення раніше не вирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Дане наукове дослідження присвячується аналізу важливості ролі позанавчальної діяльності у створенні позитивного професійного іміджу вчителя трудового навчання та технологій. Спроби з'ясувати роль позанавчальної діяльності у створенні позитивного професійного іміджу у сучасній педагогічній науці та практиці відбувалися, але для учителів трудового навчання та технологій це відбувається вперше і не виключає подальших наукових розвідок.

Мета статті – дослідити роль позанавчальної діяльності у формуванні позитивного професійного іміджу майбутніх учителів трудового навчання та технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів. Перебудова та удосконалення системи вищої педагогічної освіти зумовлені новими суспільно-економічними реаліями, які вимагають від сучасного вчителя урахування швидкого оновлення наукового знання та технологій, стрімкого зростання об'єму інформації, соціально-економічних тенденцій розвитку країни і світу в цілому, а також тими змінами, що відбуваються у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженням нових державних стандартів освіти, створенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, поширенням комп'ютеризації у процесі навчання. Майбутні вчителі мають усвідомити з першого року навчання, що їхні професійні успіхи, кар'єрне зростання, особистісна самореалізація залежать тільки від їхніх власних зусиль та професійної компетентності.

У ході розвитку вітчизняної науки теоретично та експериментально доведено, що найбільший педагогічний ефект дає поєднання навчальної діяльності студентів з їх позанавчальною діяльністю. Позанавчальна робота у закладах вищої освіти регламентується Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», Указами Президента України та іншими нормативними документами, які забезпечують «можливість інтелектуального, морального, духовного, естетичного і фізичного розвитку особи, що сприяє формуванню значущої, вмілої та вихованої особистості» (Закон України «Про вищу освіту», 2006, с. 40-93).

Найбільш ефективно ця діяльність може бути організована під час виховного процесу, що має особистісно-орієнтований характер і здійснюється в сфері вільного часу студентів. Саме це забезпечує формування духовних, загальнокультурних, громадянських і професійних якостей особистості студента. На думку Г. Кондратенко та С. Чернікова, позанавчальна діяльність студентів ЗВО перш за все націлена на формування позитивної мотивації до обраної професії, а завдяки активній участі студентів у позанавчальній діяльності формуються ціннісні орієнтири майбутнього фахівця, що мають гуманістичну спрямованість (Кондратенко та Черніков, 2013, с. 35).

Як вважає М. Сперанська-Скарга (2010), «...позанавчальна діяльність повинна бути спрямованою на розвиток професійно значущих якостей, сприяти особистісному становленню майбутніх учителів та створенню власного позитивного іміджу. Важливою рисою позанавчальної діяльності

є здатність виховних заходів допомагати студентам у самовихованні та формуванні мотивів професійного самовдосконалення».

Як стверджують науковці К. Атаманська (2014), Т. Довга (2010), Н. Прус (2017), педагогічні умови всеохоплююче формують імідж професії майбутнього фахівця (Митцева, 2018).

У закладі вищої освіти позанавчальна робота є об'єктом професійних компетенцій викладачів, найважливішою складовою «якості ЗВО». Вона дозволяє в значній мірі систематизувати професійні компетенції студентів.

На нашу думку, позанавчальна діяльність тісно переплетена з гуртковою роботою, які повинні бути спрямовані на розвиток гуманістичних й інноваційних якостей особистості вчителя трудового навчання та технологій.

Від спрямованості особистості вчителя трудового навчання та технологій на дитину, його здатності «олюднити» навчально-виховний процес залежить його якісний результат. Спрямованість особистості вчителя на пошук інновацій, розробку нових технологій і методик трудового навчання, окремих методів, форм, засобів занурення учнів у творчу трудову діяльність – це умова забезпечення в підсумку конкурентоспроможності української держави у співдружності європейських країн. Тобто мають передувати саме гуманістична й інноваційна спрямованості особистості вчителя як основа професійної спрямованості (Бондаренко, 2016, с. 81).

При формуванні професійного іміджу вчителя трудового навчання та технологій треба враховувати особливості його професійної діяльності. З одного боку, йому властиві всі професійні характеристики, як і будь-якому вчителю, але також він обізнаний у галузі різноманітних технологій, знає сучасний стан їхнього розвитку, виявляє технологічну творчість, чим стає прикладом для учнів. Тобто імідж учителя трудового навчання та технологій – це цілісний образ педагога, який характеризує його як духовну, високоморальну особистість, яка має широку технічну ерудицію, знання про різноманітні сучасні технології, вміє їх використовувати сам і вчить цьому учнів на уроках трудового навчання та технологій і в позанавчальній роботі, водночас презентуючи себе глибоким фахівцем тієї чи іншої сфери виробництва, виступає для оточення прикладом технологічної творчості (Бондаренко, 2016, с. 84).

Не слід залишати поза увагою і системний характер загальноуніверситетських виховних заходів, що є невід'ємною умовою формування позитивного професійного іміджу.

Для формування цілісного образу випускника педагогічного університету, майбутнього вчителя трудового навчання та технологій,

пропонуємо використовувати як групові, так і індивідуальні форми виховної роботи у позанавчальній діяльності. Пропонуємо зупинитися лише на деяких з них:

1 курс:

- Вечір знайомства «Чому я обрав цю професію?».
- Вечори-зустрічі з відомими вчителями трудового навчання та технологій до «Дня науки».
- Постійно діюча агітбригада «Я вчитель трудового навчання та технологій».

2 курс:

- Виставка творчих робіт «Мій талант і моя майстерність».
- Дискусійний тренінг «Виховуємо вчителя-професіонала».
- Творчий конкурс «Портрет майбутнього вчителя технологій».
- КВК «Вчитель для праці чи праця для вчителя?».
- Створення студентського наукового товариства.

3 курс:

- Квест на тему «Професійний глосарій вчителя трудового навчання та технологій».
- Постійно діючий семінар «Інноваційні форми роботи в діяльності вчителя трудового навчання та технологій технологій».
- Студентський конкурс «Калейдоскоп студентських ідей по створенню позитивного іміджу вчителя трудового навчання та технологій».
- Творчий гурток «Я – іміджмейкер».

4 курс:

- Виставка творчих робіт «Мій талант і моя майстерність».
- Конкурс «Співбесіда з роботодавцем».
- Конкурс «Педагогічний турнір».

Метою цих заходів є: любов і повага до професії вчителя; бережливе ставлення до об'єктів своєї праці; володіння способами інтеріоризації (засвоєння) інноваційних професійних знань та їх екстеріоризації (реалізації на наблизеній до вимог ринку практиці); установка на проектно-технологічну творчість, що реалізується в її реальних продуктах інноваційного плану; планування і здійснення творчих проектно-технологічних дій за результатами рефлексії власного знання психології й педагогіки творчості та досвіду створення продуктів навчальної та професійної творчої діяльності; активність майбутнього вчителя трудового навчання та технологій у використанні інформаційно-комунікаційних технологій з метою підвищення власної професійної компетентності, і, як результат, факти генерації ним нових цікавих ідей у процесі підготовки;

особиста відповідальність за справу; відкритість для нових досягнень науки, техніки і практики; здатність до самоформування професійного іміджу (Бондаренко, 2016). Відбір найкращих студентів до участі у другому турі Всеукраїнської олімпіади з технологічної освіти.

Поза увагою не залишається змістовне наповнення процесу іміджетворення, бо студентство має змогу власноруч створити професіограму вчителя трудового навчання та технологій, розробити структуру фахових компетентностей майбутнього вчителя.

Але не слід забувати, що управління процесом формування педагогічного іміджу як створення умов для підвищення ефективності особистісного росту майбутніх учителів щодо розвитку вмій самоформування, самоменеджменту, самопрезентції, конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг та самореалізації шляхом безупинного самовдосконалення має здійснюватися як на рівні факультету і випускової кафедри, так і на рівні студентської академічної групи.

Професійний імідж учителя трудового навчання та технологій – це цілісний образ, в якому система складових його не може бути проігнорована при його аналізі та в процесі формування. Формування професійного іміджу майбутнього вчителя є складовою системи формування цілісної гармонійної особистості педагога-професіонала, для якого його професійна діяльність буде невід’ємною частиною життя та складовою його особистісної самореалізації.

Науковий підхід до процесу формування професійного іміджу майбутнього вчителя вимагає розуміння навчально-виховного процесу як цілісності, єдності та взаємодії навчальної, виховної, наукової, позанавчальної, самоосвітньої діяльності студента. Для формування професійного іміджу вчителя важливо розуміти його характеристики, на які можна впливати. Формування професійного іміджу має пронизувати усі компоненти педагогічного процесу, а саме: зміст освіти, виражений у сукупності наук, навчальних дисциплін, що входить до навчальних планів; навчальну і науково-дослідну діяльність студентів; виховну та суспільну діяльність; самостійну позанавчальну діяльність; самостійну роботу студентів, спрямовану на самовдосконалення.

Професійний імідж майбутніх вчителів трудового навчання та технологій виконує наступні функції: виховну функцію, функцію сприяння самореалізації вчителя; функцію встановлення гармонійних стосунків із учнями; профорієнтаційну функцію.

Професійний імідж педагога є джерелом інформації про соціальний статус особи, а також показником ставлення особистості до себе як представника певної соціальної групи та своєї професії.

Формування позитивного професійного іміджу вчителя – довготривалий і складний процес. Його результативність залежить від передумов, специфіки та технологій формування, Я-концепції особистості та інших чинників, що взаємозумовлені й взаємопов'язані між собою.

Висновки. За результатами дослідження можна зробити висновок, що у системі формування професійного іміджу майбутнього вчителя трудового навчання та технологій саме позанавчальна діяльність має переваги до формування у майбутніх учителів трудового навчання та технологій любові і поваги до обраної професії, культури професійної творчості та використання її продуктів у педагогічних цілях на заняттях й у позанавчальній діяльності, здатності до інновацій у змісті й організації уроків технології та виховної роботи.

Формування професійного іміджу майбутніх учителів трудового навчання та технологій у позанавчальній діяльності повинно мати системний характер.

Підводячи підсумки, слід зазначити, що розглянуті нами аспекти формування позитивного професійного іміджу майбутніх учителів трудового навчання та технологій у позанавчальній діяльності не вичерпують усіх можливих питань означеної проблеми, а є лише перспективою подальшої наукової розвідки.

Література

1. Атаманська К. І. Педагогічні умови формування педагогічного іміджу майбутнього соціального педагога. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2014. №4(38). С.196-202.
2. Бондаренко В. І. Теоретичні і методичні засади формування іміджу майбутнього вчителя технологій у системі виховної роботи педагогічного університету : дис.. доктора пед. наук : 13.00.07; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. Київ, 2016. 489 с.
3. Довга Т. Я. Імідж особистості як необхідна умова професійного становлення педагога. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді* : збірник наукових праць. 2010. Вип. 1(13). С. 66-75.
4. Закон України «Про вищу освіту». *Освіта в Україні. Нормативна база*. Київ : КНТ, 2006. С. 40–93.
5. Кондратенко Г. П., Черніков С. Я. Професійне становлення майбутнього фахівця в позанавчальній діяльності вишу. *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки. Частина II. Кіровоград : РВВКДПУ ім. В. Винниченка, 2013. Вип. 121. С. 33-37. URL : [http://www. Nz_p_2013_121\(2\)_10%20\(1\).pdf](http://www. Nz_p_2013_121(2)_10%20(1).pdf). (дата звернення: 02.11.2019р).
6. Митцева О. С. педагогічні умови формування професійного іміджу майбутніх фахівців з інформаційних технологій у процесі вивчення дисциплін соціально-гуманітарного циклу: теоретичний аспект. *Інноваційна педагогіка*. 2018. Вип. 5.

- C. 116-119. URL : <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2018/5/28.pdf> (дата звернення: 02.11.2019р.).
7. Прус Н. А. Значення педагогічних умов при формуванні професійного іміджу майбутнього викладача. *Сучасний вимір психології та педагогіки*: збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції, 26-27 травня 2017 р. Львів. 2017. С. 136-137.
 8. Сперанська-Скарга М. А. Педагогічні умови формування професійно-педагогічного іміджу майбутнього вчителя-філолога в позанавчальній діяльності. *Науковий вісник Донбасу*. 2010. № 1. URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvd_2010_1_12.pdf (дата звернення: 02.11.2019р.).

References

1. Atamanska, K. I. (2014). Pedagogichni umovy formuvannya pedahohichnoho imidzhu maibutnoho sotsialnoho pedahoha [Pedagogical conditions for forming the pedagogical image of the future social educator]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnologii*, 4(38), 196-202 (ukr).
2. Bondarenko, V. I. (2016). *Teoretychni i metodychni zasady formuvannya imidzhu maibutnoho vchytelia tekhnologii u systemi vykhovnoi roboty pedahohichnoho universytetu [Theoretical and Methodical Foundations of Image Formation for Future Technology Teachers in the System of Educational Work of Pedagogical University]*. (Doctor's Thesis in Education). Volodymyr Dahl East Ukrainian National University, Kyiv (ukr).
3. Dovha, T. Ia. (2010). Imidzh osobystosti yak neobkhdna umova profesiinoho stanovlennia pedahoha [Personality image as a necessary condition for the professional development of a teacher]. *Teoretyko-metodychni problemy vykhovannia ditei ta uchnivskoi molodi*: zbirnyk naukovykh prats, 1(13), 66-75 (ukr).
4. Zakon Ukrainy "Pro vyshchu osvitu" [Law of Ukraine "On Higher Education"] (2006). *Osvita v Ukraini. Normatyvna baza*, 40-93. Kyiv: KNT (ukr).
5. Kondratenko, H. P., & Chernikov, S. Ia. (2013). Profesiine stanovlennia maibutnoho fakhivtsia v pozanavchalnii diialnosti vyshu [Professional formation of the future specialist in extracurricular activity of university]. *Naukovi zapysky*, 121, 33-37. Seriya: Pedahohichni nauky. Chastyna II. Kirovohrad: V. Vynnychenko RVVKDPU. Retrieved from [http://www. Nz_p_2013_121\(2\)_10%20\(1\).pdf](http://www.Nz_p_2013_121(2)_10%20(1).pdf) (date of appeal: 02.11.2019) (ukr).
6. Myttseva, O. S. (2018). Pedagogichni umovy formuvannya profesiinoho imidzhu maibutnih fakhivtsiv z informatsiinykh tekhnologii u protsesi vyvchennia dystsyplin sotsialno-humanitarnoho tsykladu: teoretychnyi aspekt [Pedagogical conditions of formation of the professional image of future specialists in information technologies in the process of studying the disciplines of the social and humanitarian cycle: theoretical aspect]. *Innovatsiina pedahohika*, 5, 116-119. Retrieved from <http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2018/5/28.pdf> (date of appeal: 02.11.2019) (ukr).
7. Prus, N. A. (2017). Znachennia pedahohichnykh umov pry formuvanni profesiinoho imidzhu maibutnoho vykladacha [The importance of pedagogical conditions in the

- formation of professional image of the future teacher]. *Suchasnyi vymir psykholohii ta pedahohiky*: zbirnyk tez naukovykh robot uchasnykiv mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii, Lviv, May, 6-27, 2017, 136-137 (ukr).
8. Speranska-Skarha, M. A. (2010). Pedahohichni umovy formuvannia profesiino-pedahohichnoho imidzhu maibutnoho vchytelia-filoloha v poznavchalnii diialnosti [Pedagogical conditions of formation of the professional-pedagogical image of the future teacher-philologist in extracurricular activity]. *Naukovyi visnyk Donbasu, 1*. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/j-pdf/nvd_2010_1_12.pdf (date of appeal: 02.11.2019) (ukr).

ФОРМИРОВАНИЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ИМИДЖА БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ ТРУДОВОГО ОБУЧЕНИЯ И ТЕХНОЛОГИЙ ВО ВНЕУРОЧНОЙ РАБОТЕ ВЫСШЕГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ

В. И. Бондаренко

В данном научном исследовании анализируется роль внеурочной деятельности как важного фактора влияния на создание профессионального имиджа будущего учителя трудового обучения и технологий. Внеурочная работа является объектом профессиональных компетенций преподавателей, очень важной составляющей «качества высшего учебного заведения». Внеурочная деятельность наиболее эффективно может быть организована с учетом системного характера общеуниверситетских воспитательных мероприятий, которые направлены на развитие гуманистических и инновационных качеств личности учителя трудового обучения и технологий. В системе формирования профессионального имиджа учителя трудового обучения и технологий внеурочная деятельность имеет преимущества в формировании у будущих учителей трудового обучения и технологий любви и уважения к выбранной профессии, бережного отношения к объектам своего труда, культуры профессионального творчества и использования ее продуктов в педагогических целях, способности к инновациям в организации уроков технологий и воспитательной работе, активности будущего учителя трудового обучения и технологий в использовании им информационно-коммуникативных технологий с целью повышения собственной профессиональной компетентности, способности к самоформированию профессионального имиджа.

Презентуется элемент программы создания педагогического имиджа будущего учителя трудового обучения и технологий во внеурочной деятельности. Рассматривается специфика использования групповых и индивидуальных форм внеурочной воспитательной деятельности педагогического университета.

Ключевые слова: профессиональный имидж, будущий учитель трудового обучения и технологий, внеурочная деятельность, групповые и индивидуальные формы воспитательной работы.

**THE PROFESSIONAL IMAGE OF THE FUTURE TEACHER OF
LABOR TRAINING AND TECHNOLOGY FORMATION IN
EXTRACURRICULAR ACTIVITIES OF THE INSTITUTION FOR
HIGHER EDUCATION****V. I. Bondarenko**

The author examines the role of extracurricular activities as an important factor in influencing the creation of the professional image of the future teacher of labour training and technology. Extracurricular work is an object of professional competence of teachers, a very important component of the "quality of institutions for higher education." Extracurricular activities can be very effectively organized during general university educational activities, which are aimed at developing the humanistic and innovative qualities of the personality of a teacher of labor training and technology. In the system of creating a professional image of a teacher of labor training and technology, only extracurricular activities have advantages in the formation of future teachers' of labor training and technology love and respect for the chosen profession, respect for the objects of their work, the culture of professional creativity and the use of its products for teaching purposes in the classroom and in extracurricular activities, the ability to innovate in the content and organization of technology lessons and educational work, the activity of the future teachers of labor training and technology in their use of information and communication technologies in order to increase their own professional competence, the ability to self-formation of a professional image. The element of the program for creating the pedagogical image of the future teacher of labor training and technology in extracurricular activities is presented. The specifics of using group and individual forms of extracurricular educational activities at the Faculty of Pedagogical University is considered.

Keywords: Professional image, future teacher of labor training and technology, extracurricular activities, group and individual forms of educational activities.

Бондаренко Володимир Іванович – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри загальнотехнічних дисциплін, безпеки життєдіяльності та автосправи, ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». м. Слов'янськ, Україна. E-mail: nv1287@ukr.net

Bondarenko Volodymyr Ivanovych – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of General Technical Disciplines, Safety of Life and Automobile Case, State Higher Educational Institution "Donbass State Pedagogical University" (Sloviansk, Ukraine). E-mail: nv1287@ukr.net